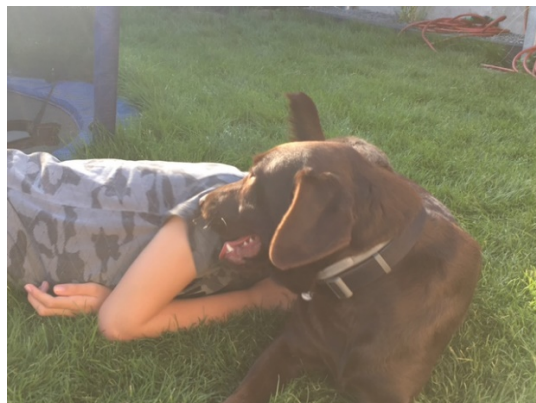

Aangepast Examen Soof

Inhoudsopgave

	Blz.
Inleiding.....	3.
Informatie vooraf.....	4.
 DEEL 1 VERSLAG SITUATIEBESCHRIJVINGEN	
Situatie 1: Rusten: bieden van veiligheid en nabijheid.....	6.
Situatie 2: Aangeraakt worden, verzorgd worden, behandeld worden: verhogen van de tactiele prikkeldrempel/ verlagen van de tactiele overgevoeligheid.....	8.
Situatie 3: Overgang activiteiten.....	11.
Situatie 4: Transfers: van locatie a naar b.....	13.
Situatie 5: Leren verantwoordelijkheid dragen.....	15.
 Bijlagen:	
1.Scenario Soof mee naar Balade.....	17.
2.Programma van Soof & informatie over Soof	
 DEEL 2 VIDEO-OPNAMES	
Gehoorzaamheid	
Video-opname deel 1.....	21.
Video-opname deel 2.....	21.
Passeren andere honden	
Video-opname deel 1.....	21.
Video-opname deel 2.....	21.
Video-opname deel 3.....	21.
Extra video-opname Koen en Soof	
Extra filmpje: Soof in de Efteling met Koen	21.
Slotwoord.....	22.

Mooie, bijzondere momenten samen!

Inleiding

Het aangepaste examen van Soof bevat een verslag van situatiebeschrijvingen en filmbeelden.

Soof is de hulphond van Koen. Soof is een hond van onschatbare waarde die in Koens leven is gekomen iets meer dan 4 jaar geleden.

Soof kwam kennismaken en logeren om te kijken of de klik er was. De klik was er zeker. Soof is gebleven, want ze kreeg vrijwel direct een plaats in het hart van Koen en in dat van ons.

Koen is een zeer complexe jongen op heel veel verschillende gebieden, die heel erg weinig aankan. Dit is een unieke uitzonderlijke situatie in Nederland. Het behoeft hierdoor wel enige vorm van uitleg zonder er heel diep op in te gaan. Hierdoor heb ik een hoofdstuk: 'Informatie vooraf' geschreven. Dit zal de situatie rondom Koen enigszins verduidelijken, waardoor de rest van de informatie beter te begrijpen is.

Na het wennen van Soof bij ons in ons gezin zijn we verder gaan kijken naar de mogelijkheden, om Soof zo goed mogelijk te kunnen trainen, in het belang van Koen. Dat trainen werd een proces van jaren met de nodige hobbels die we moesten nemen. Dit kwam door factoren van buitenaf zoals Corona, maar ook door factoren gelegen bij de complexe situatie van Koen.

Het trainen en daarmee contact met anderen is onmogelijk gezien de situatie van Koen.

De afgelopen jaren is er dan ook alleen contact geweest tussen Daphne van Hondzorgt en mij, Jenny, de moeder van Koen. Het contact bestond uit het trainen van mij en Soof in allerlei situaties en in de vorm van overleggen voor het geven van tips en trics.

Dat de situatie moeilijk en complex is, bleek wel uit het organiseren van het examen van Soof. Door allerlei complexe omstandigheden, die te maken hadden met de situatie van Koen, bleek het examen afnemen onmogelijk.

Dat heeft geresulteerd in dit aangepaste examen van Soof.

Ook dit aangepaste examen van Soof behoeft een kanttekening. Er wordt, onder andere, gevraagd om 5 situaties te beschrijven waarbij Soof een andere inzet toont. De inzet van Soof is groot, maar ook lastig toe te schrijven aan hele specifieke, verschillende situaties. Dit komt onder andere doordat de activiteiten die Koen onderneemt, activiteiten zijn gericht op de basale basisbehoeften. Koen zijn wereld is ontzettend klein.

Daarnaast vond ik het nodig, gezien deze unieke situatie, om meer informatie te geven over het leven van Soof samen met Koen en de omstandigheden die daarin een rol spelen. Daarnaast zal ik foto's toevoegen. Beelden zeggen soms meer dan woorden kunnen beschrijven of omschrijven.

Ik hoop daarmee dat het samen met de video's en de situatiebeschrijvingen het beeld weergeeft wat Soof voor Koen betekent en dat hij niet zonder haar kan als hulphond, als maatje als zijn alles!

Informatie vooraf

Koen

Koen is een jongen van bijna 14 jaar oud. Koen heeft een verstandelijke beperking/ ontwikkelingsachterstand en ondervindt problematiek op alle gebieden van de ontwikkeling: spraak-taal, cognitief, motorisch, en sociaal-emotioneel. Er is sprake van een disharmonisch profiel waarbij de verwerkingssnelheid het laagste IQ betreft. Daarnaast heeft Koen autisme en forse medische problematiek (o.a. eet, -slaap en huidproblematiek, luxaties van beide knieschijven, hypermobiliteit, vervroegde puberteit). Ook ondervindt Koen, mede door zijn autisme, problemen in de prikkelverwerking. Dit alles in combinatie met forse gedragsproblemen, oververmoeidheid en de vele opgedane traumatische ervaringen (EMDR heeft geen resultaten gegeven), zorgt ervoor dat er sprake van een chronische, zeer complexe, situatie.

Koen woont in een eigen woning, aangesloten aan het ouderlijk huis. Koen heeft altijd minimaal 1:1 begeleiding. Dit krijgt hij van begeleiders, inclusief ouders.

Er is in 2022 vastgesteld door het CCC (Commissie Cliënten Complex), een landelijk orgaan, dat er voor Koen geen passend aanbod is op het gebied van wonen, dagbesteding en crisisopvang.

Soof

Soof is een contante stabiele factor voor Koen. Soof is er altijd. Soof gedraagt zich stabiel (altijd hetzelfde) en is daarmee voor Koen een betrouwbaar maatje in zijn leven. Het leven is voor Koen een grote uitdaging. Het leven van Koen is continue op alle vlakken onveilig en soms onbetrouwbaar. Zorgverleners gaan weg, zorgverleners zijn allemaal andere individuen die ondanks de eenduidige begeleidingsstijl allemaal anders zijn. Soof is Soof en altijd veilig en betrouwbaar.

Veiligheid

Het is heel erg fijn voor Koen dat Soof er is. Soof brengt veel, ontzettend veel, maar de veiligheid van Soof staat altijd voorop. Soof mag nooit lijden, zich niet veilig voelen, ongemakkelijk zijn door de situatie in en rondom Koen. Soof is een hulphond maar geen hulpmiddel. Soof is onderdeel van ons gezin, van ons leven en neemt daarin een hele belangrijke plaats in.

De situatie en omstandigheden rondom Koen maken dat er stressvolle situaties zijn. Soof kan en mag zich altijd onttrekken aan deze situaties door weg te lopen. Soof doet dit ook wanneer ze dit nodig vindt.

Koen heeft 24 uur per dag 1:1 begeleiding. Soof is dan ook nooit alleen met Koen, er is altijd begeleiding bij Koen en Soof. Tijdens het rusten is Koen samen met Soof alleen in de ruimte. Echter ligt Koen in een afgesloten bed en kan niet bij Soof. Begeleiding is dan op de achtergrond aanwezig.

Balade

Balade is een gebouw op 20 minuten loopafstand van het huis van Koen. Balade is een multifunctioneel gezondheidscentrum. In dat centrum wonen mensen met een beperking, zit de woningbouw, een kinderdagverblijf, een basisschool, de huisarts, fysio, etc. Voor Koen is er in dat gebouw een ruimte beschikbaar waar hij een aantal keren in de week (afhankelijk of er begeleiders zijn), daar dagbesteding geboden krijgt. Er maken geen anderen mensen gebruik van deze ruimte. Deze ruimte is ingericht op de voorwaarden die Koen nodig heeft.

Activiteiten

Koen zijn leven is zeer beperkt. Koen volgt een dagprogramma vanuit zijn woning en Balade. Bij Koen verloopt alles, elke activiteit van de dag zeer gestructureerd in een vaste volgorde.

Communicatie Koen en Soof

Elke activiteit naar Koen toe is gevisualiseerd middels pictogrammen. De picto van de activiteit wordt ondersteund met gesproken taal. De communicatie naar Koen toe is kort en duidelijk. Soof kent/ herkent de woorden die naar Koen toe worden uitgesproken en reageert hier vaak zelf op. Daarnaast pikt Soof ook signalen van Koen zelf op. Bijv. Koen is wakker. Soof gaat bij de deur staan. Koen gaat eten, Soof gaat al op haar plaats bij Koen liggen.

Begeleiding Koen en Soof

Koen wordt door verschillende begeleiders begeleid (buiten ouders om 8 personen). Het begeleiden van Koen is heel complex wat de zoektocht naar een goede begeleider voor Koen erg moeilijk maakt.

Een van de eisen van de begeleider *moet* zijn dat ze ervaring en affiniteit hebben met honden. Een goede begeleider voor Koen zonder deze eis wordt niet aangenomen.

Dagprogramma Soof

Een begeleider voor Koen wordt zeer intensief ingewerkt. Gemiddeld wordt een begeleider 120 uur ingewerkt. Het inwerken op Soof is hierbij een belangrijk onderdeel.

Alle afspraken rondom Soof en Koen zijn uitgeschreven en verwerkt in een programma. Dit zodat iedereen Soof op dezelfde manier benadert en begeleidt. Zie hiervoor bijlage 2.

Soof is er overdag voor Koen in Koens huis of naar Balade. Soof heeft in het huis van Koen haar eigen plek/mat. Soof beschikt altijd over speelgoed waar ze zich mee kan vermaken. Ook op Balade heeft Soof haar eigen plekje, een mat op de trampoline. Het meegaan van Soof naar Balade is ook stap voor stap gegaan. Voor Koen, maar ook voor Soof moeten alle voorwaarden kloppen. Voor Koen werken we met scenario's voor de te nemen stappen. Koen heeft visualisatie nodig en dezelfde bewoordingen van alle begeleiders. Zie het scenario in de bijlage als voorbeeld hoe het voor Koen werkt (in het voorbeeld zie je het scenario van het eerste moment dat Soof mee naar Balade gaat. In het begin hebben we dit aan een persoon gekoppeld, zodat deze persoon het later goed kan overdragen aan de andere begeleiders).

Als Koen bezig is met een activiteit dan zien we een ontspannen, fitte en tevreden Soof. Ze ligt ontspannen, rustig, maar is wel gefocust op haar omgeving. Die houdt ze in de gaten. Ze komt zelf in actie wanneer dat nodig is. Haar bek is gesloten, haar lippen en neus ontspannen. Tussendoor wordt er met Soof gespeeld, maar Soof kan zichzelf ook erg goed vermaken met speelgoed.

Koen gaat vroeg naar bed in verband met het verwerken van alle prikkels, etc.

Soof mag daarna gewoon lekker hond zijn. Soof komt met regelmaat in het bos waar ze los kan lopen, mag zwemmen en kan spelen met andere honden.

Op 20 meter afstand van het huis ligt de kanaaldijk met een grote groene strook tot aan het bos toe, waar Soof los kan lopen en kan samenzijn en spelen met honden uit de buurt.

Soof wordt 5 keer per dag uitgelaten. 1x daarvan gaat Koen mee (vaker kan hij niet aan). De andere momenten wordt Soof door ons uitgelaten. Soof kan hierdoor ook lekker hond zijn en uit de situatie van Koen.

Soof en Poekie, maatjes

DEEL 1 SITUATIEBESCHRIJVINGEN

STUATIE 1: Rusten: Het bieden van veiligheid en nabijheid

Deel 1 Situatie

Wat is de situatie? Wat heeft de cliënt nodig? Wat zegt de cliënt?

Koen heeft gedurende de dag rustmomenten nodig. Dit omdat Koen zijn prikkelverwerking ernstig is verstoord. Koen kan binnengekomen informatie niet selecteren/ ordenen waardoor alle prikkels (auditief, visueel, tast, reuk, smaak, vestibulair en propria sepsis) binnenkomen en verwerkt dienen te worden. Tevens is Koen zijn verwerkingssnelheid laag, waardoor Koen veel tijd nodig heeft om de binnengekomen informatie te verwerken. Hierdoor zijn rustmomenten van essentieel belang.

Rusten doet Koen in een aangepast bed wat afgesloten wordt. Koen luistert tijdens het rusten naar een luister cd. Soof rust mee met Koen. Soof ligt op haar mat in de slaapkamer van Koen.

Waar speelt zich dit af?

Dit speelt zich af in de thuissituatie en/ of op Balade. In de thuissituatie vindt het zich specifiek af in de slaapkamer. Op Balade heeft Koen een bed in de ruimte staan.

In de slaapkamer legt begeleiding de mat van Soof neer. Op Balade rust Soof op de trampoline die bij het bed van Koen staat. Soof heeft deze plek zelf uitgezocht.

Hoe vaak komt dit voor en hoelang duurt dit?

Koen rust 2 x per dag. Het rusten varieert tussen de 1,5 a 2 uur per dag.

Hoe gewenst is hierbij de inzet van de hond (schaal 1 t/m 10)

De inzet van Soof is in de schaal van 1-10 een 10. Zeker in de thuissituatie, omdat daar begeleiding afstand neemt tijdens het rusten van Koen. Koen rust alleen.

Voor wie is dit een probleem? Client, hond, familie?

Er is in deze situatie geen sprake van een probleem. Ook voor Soof zijn deze rustmomenten erg fijn.

Deel 2 Inzet

Omschrijf het gedrag van de hond, de inzet

Vooraf het rusten, zit Koen op de iPad of Ds. Begeleiding sluit deze activiteit met Koen af door te benoemen dat iPad klaar is en dat Koen mag gaan rusten. Soof kent/ herkent het woord en volgt Koen in deze overgang. Dit gaat vanzelf bij Soof.

De inzet van Soof tijdens het rusten zelf is *er zijn/ aanwezig zijn*. Dit is voldoende voor Koen.

Welke (stress)signalen kan je herkennen?

Vooraf aan het rusten gaat Koen naar het toilet. Soof gaat altijd mee. Dit doet ze, meestal, uit zichzelf en wordt nooit gevraagd aan Soof. De badkamer van Koen is niet groot. Koen zelf is wel groot. Met 13 jaar is Koen bijna 2 meter lang. Als Koen overprikkeld is en Soof voor Koen "in de weg zit" kan Koen hierop reageren naar Soof. Het stresssignaal wat Soof kan laten zien is *wegkijken*. Soof kijkt Koen dan niet meer aan. Vaak zoekt Soof wel contact met begeleiding. De badkamerdeur staat altijd open. Soof kan en mag altijd weg uit de ruimte.

Tijdens het rusten zelf laat Koen geen stresssignalen zien. Soof slaapt voornamelijk tijdens deze activiteit.

Reageert de hond uit zichzelf of is hier een opdracht gegeven?

Soof reageert meestal altijd uit zichzelf. Soms moet Soof erbij geroepen worden. Soof herkent de patronen en de woorden die gebruikt worden voor Koen en/ of begeleiders.

Wanneer voert de hond deze opdracht niet uit?

Soof voert de opdracht altijd uit.

Zijn er omgevingsfactoren die de hond beïnvloeden?

Koen: het welzijn van Koen. De mate van spanning die Koen incidenteel heeft tijdens het rusten zou van invloed kunnen zijn op Soof.

Deel 3 Uitkomst

Wat gebeurt er nadat de hond zijn taak of opdracht heeft uitgevoerd?

Koen hervat zijn programma en Soof sluit aan. Zie situatie overgang activiteiten voor de uitwerking hiervan.

Welke verandering neem je waar bij de cliënt?

Koen reguleert door het rusten en voelt zich veilig doordat Soof erbij is. Voordat Soof er was, bleef de deur altijd open, zodat er altijd contact was tussen Koen en zijn begeleider. Door de inzet van Soof is dit niet meer nodig en voelt zich veilig om te kunnen rusten.

Wat is de houding van de hond na de inzet?

Soof is altijd ontspannen na het rusten.

Zijn er na inzet stress signalen zichtbaar bij de hond?

Er zijn geen stresssignalen waarneembaar na de inzet van Soof tijdens deze activiteit.

Deel 4 Evaluatie

Wat ging er goed vanuit de client?

Koen is door Soof in staat om zonder begeleiding te rusten.

Wat ging er goed vanuit de hond?

Deze activiteit is voor Soof een ontspannen activiteit, het is ook een rustmoment voor Soof zelf.

Heeft de cliënt hier baat bij?

Koen heeft veel baat bij het rusten samen met Soof. Hij kan door deze activiteit prikkels reduceren.

Wat zou er verbeterd kunnen worden?

Er hoeft aan de inzet van Soof bij deze activiteit niks veranderd/ verbeterd te worden.

Koen en Soof rusten Balade

Koen en Soof rusten thuis

SITUATIE 2: Aangeraakt worden, verzorgd worden, behandeld worden: verhogen van de tactiele prikkeldrempel/ verlagen van de tactiele overgevoeligheid

Deel 1 Situatie

Wat is de situatie? Wat heeft de cliënt nodig? Wat zegt de cliënt?

Informatie vooraf:

Er is bij Koen sprake van forse prikkelverwerkingsproblematiek. Er spelen over- en onder gevoeligheden die er op veel momenten voor zorgen dat Koen zijn lijf niet veilig voelt en Koen moeilijk kan vertrouwen op zijn lijf en zintuigen.

Koen heeft een lage prikkeldrempel op tast. Dit betekent dat prikkels op dit gebied heftig binnenkomen bij Koen. Aanrakingen doen letterlijk zeer bij Koen en leveren veel stress en spanning op. Koen is op het gebied van zelfverzorging volledig afhankelijk van anderen. Daarnaast moet Koen vanwege zijn toenemende lichamelijke problemen regelmatig naar het ziekenhuis. Aanrakingen zijn daarbij onvermijdelijk. Door de komst van Soof en het er zijn van Soof kan Koen beter omgaan/ makkelijker omgaan met tactiele prikkels. Door het aaien van Soof die zo veilig is voor Koen en alles voor hem betekent (Soof is er altijd voor Koen) komen de tactiele prikkels minder heftig bij Koen binnen. Het aanraken van Soof zelf door Koen heeft vanaf het moment dat Soof bij Koen kwam wonen 0 problemen opgeleverd. Dit was zeer bijzonder, omdat Koen niks aan zijn handen wilde en kon hebben.

De situatie betreft alle momenten waarop Koen aangeraakt word door anderen: ADL handelingen, voorbehouden handelingen (verzorging mic-key button), onderzoeken/ behandelingen ziekenhuis, etc.

Waar speelt zich dit af?

Dit speelt zich af in alle situaties van Koens leven: thuis, Balade en over settingen zoals ziekenhuis, revalidatiecentrum, tandarts.

Hoe vaak komt dit voor en hoelang duurt dit?

Het aanraken van Koen door anderen gebeurt dagelijks in de ADL -situaties (aankleden, tanden poetsen, insmeren huis, verzorgen mic-key button, haren wassen, afdrogen etc.) en incidentele situaties, zoals kapper of een bezoek aan het ziekenhuis waarbij Koen onderzocht of behandeld moet worden.

Hoe gewenst is hierbij de inzet van de hond (schaal 1 t/m 10)

De inzet van Soof is zeer gewenst (score 10).

Voor wie is dit een probleem? Client, hond, familie?

Het is een probleem voor Koen. Koen ervaart stress en spanning door aanrakingen van anderen.

Het is voor de zorgverleners en artsen een probleem, omdat zij de benodigde handelingen of behandelingen niet of niet goed kunnen uitvoeren.

Deel 2 Inzet

Omschrijf het gedrag van de hond, de inzet

Tijdens en tussen de activiteiten door zoekt Koen met regelmaat Soof op om haar een knuffel te geven of te aaien. Soof is op dat moment (of vrijwel altijd eigenlijk) de rust zelve, Soof projecteert haar rust op Koen. Soof is voor Koen volledig veilig. Soof is zijn maatje die er altijd voor hem is. Soof is in die zin gedurende de dag altijd een soort therapie voor Koen omtrent aanraken en aangeraakt te worden. Hierdoor is Koen in staat om op een voor hem fijne manier een aanraking aan te gaan en hier meer vertrouwd bij te raken. Daarbij komend voordeel is dat Soof tijdens de genoemde momenten meestal aanwezig is en daarmee het gevoel van veiligheid van Koen verhoogt.

Welke (stress)signalen kan je herkennen?

Koen aait Soof door de dag heen: dit geeft geen stresssignalen bij Soof. Koen aait Soof niet bij spanning. Soof kan bij aanwezigheid van zelfverzorging of behandeling stress laten zien als Koen gespannen is. Dit uit zich dan door he herhaaldelijk aankijken van de betrokken begeleider.

Reageert de hond uit zichzelf of is hier een opdracht gegeven?

Koen kan Soof de opdracht geven om te komen, maar Soof zoekt zelf ook toenadering tot Koen. Koen kent het commando "touch" en kan hier om vragen bij Soof.

Wanneer voert de hond deze opdracht niet uit?

Soof kan de opdracht om twee redenen niet uitvoeren:

1. Soof voert de opdracht niet als Koen teveel van Soof vraagt. Koen kent geen grenzen en kan op sommige momenten doorslaan in gedrag naar Soof. Soof reageert dan niet op Koen.
2. Begeleiding zegt dat Soof de opdracht niet hoeft uit te voeren, omdat Koen teveel van haar eist. Begeleiding grijpt dan in richting Koen.

Zijn er omgevingsfactoren die de hond beïnvloeden?

Koen: het welzijn van Koen.

Anderen mensen in dit geval medici kunnen Soof beïnvloeden, omdat Soof graag gezien wordt door anderen.

Soof kan dan soms wat afgeleid zijn.

Deel 3 Uitkomst

Wat gebeurt er nadat de hond zijn taak of opdracht heeft uitgevoerd?

Dit is geheel afhankelijk van de situatie. Soof kan bijvoorbeeld erg enthousiast worden als Koen haar aait. Ze komt dan in de speelmodus en wil graag meer aandacht van Koen.

Welke verandering neem je waar bij de cliënt?

Het aaien van Soof maakt rustig en/ of blij en zorgt ervoor dat hij situaties waarin hij moet worden aangeraakt door anderen beter aankan. Koen wordt tactiel steeds minder overgevoelig. Koen kan verschillende texturen makkelijker aan en verwerken.

Wat is de houding van de hond na de inzet?

Zie vraag: wat gebeurt er nadat de hond zijn taak of opdracht heeft uitgevoerd.

Zijn er na inzet (stress) signalen zichtbaar bij de hond?

Er zijn geen stresssignalen waarneembaar na de inzet van Soof tijdens de momenten dat Koen Soof aait. Soof wordt juist vrolijk en blij van het geaaid worden door Koen. Gedrag wat we vaak waarnemen bij Soof is dat ze door haar voorpoten zakt, haar achterlichaam en haar staart wijzen dan omhoog. Wat we ook zien is dat Soof zich gaat liggen op haar zij en zich lang maakt om geaaid te worden (absoluut geen passieve onderworpenheid). Tijdens het aanwezig zijn van situaties waarin Koen wordt aangeraakt is het afhankelijk van het moment hoe Soof reageert. Situaties in het ziekenhuis zijn vaak erg heftig voor Koen, omdat behalve het aangeraakt worden ook veel problemen kunnen in de communicatie in de omgeving van Koen (bijv. een arts die iets van Koen vraagt zonder dat dit vooraf is gecommuniceerd). Spanningen kunnen dan snel oplopen bij Koen. Soof kan dan reageren door weg te kijken van Koen en/of het aankijken van de begeleider.

Deel 4 Evaluatie

Wat ging er goed vanuit de client?

Koen zoekt op een positieve manier toenadering tot Soof waardoor hun band versterkt wordt.

Wat ging er goed vanuit de hond?

Soof reageert altijd heel positief en vrolijk. Dit is haar natuurlijke houding en daardoor altijd veilig en voorspelbaar.

Heeft de cliënt hier baat bij?

Ja, Koen heeft hier zeer veel baat bij. Zie omschrijving deel 3 uitkomst.

Wat zou er verbeterd kunnen worden?

Dit is een proces waarin we de afgelopen jaren een stijgende lijn hebben gezien. De tactiele overgevoeligheid van Koen is afgenomen, maar nog steeds aanwezig.

De aanwezigheid van Soof tijdens de momenten buitenshuis, dus de bezoeken aan het ziekenhuis etc. zou meer wenselijk zijn. Op dit moment is Soof afhankelijk van het type vervoer waar begeleider over beschikt. Het zou zeer wenselijk zijn als Koen een eigen vervoersmiddel heeft.

Het veelvuldig aaien van Soof draagt zorg voor minder tactiele overgevoeligheid

Het aaien van Soof en de veiligheid die ze biedt maken dat Koen beter in staat is om aangeraakt te kunnen worden

SITUATIE 3: Overgang activiteiten

Deel 1 Situatie

Wat is de situatie? Wat heeft de cliënt nodig? Wat zegt de cliënt?

Koen volgt dagelijks, altijd een duidelijk programma aan de hand van een picto systeem. Ieder moment is gevuld met een zinvolle activiteit voor Koen, echter de overgang naar een volgende activiteit kan soms lastig zijn.

Overgangen zitten bij Koen in kleine momenten, dus bijv. van de ene ruimte naar de andere ruimte (bijv. van slaapkamer naar badkamer). In de overgang naar een activiteit zoekt Koen het contact met Soof, in de vorm van een knuffel of even spelen.

Waar speelt zich dit af?

Het speelt zich zowel thuis als op Balade af.

Hoe vaak komt dit voor en hoelang duurt dit?

Dit komt dagelijks voor, het gaat om de overgang van de ene naar de andere activiteit.

De duur van de overgangen is afhankelijk van de gemoedstoestand van Koen. Een overgang kan vlot en soepel verlopen, maar ook spanning opleveren bij Koen waardoor de duur van de overgang kan variëren tot enkele uren.

Hoe gewenst is hierbij de inzet van de hond (schaal 1 t/m 10)

De inzet van Soof is hier erg gewenst, omdat je ziet dat Koen zijn aandacht op Soof kan vestigen in plaats van ruimte krijgt in zijn hoofd om onrust op te bouwen.

Voor wie is dit een probleem? Client, hond, familie?

Voor Koen is het een probleem als hij de overgangen niet goed kan maken. Dit levert stress/ spanningen op en soms stagnaties. Als de overgangen hierdoor langer duren dan gewenst dan heeft dit gevolgen voor zijn dagprogramma. Activiteiten kunnen hierdoor geschrapt moeten worden waardoor de omgeving van Koen niet meer veilig is.

Deel 2 Inzet

Omschrijf het gedrag van de hond, de inzet

Soof houdt Koen gedurende de dag nauwlettend in de gaten en zorgt er altijd voor dat zij Koen nabijheid biedt op het moment dat er een overgang plaats vindt. Omdat ze altijd in de buurt is van Koen, kan Koen meteen zijn aandacht vestigen op haar zodra er een overgangsmoment plaatsvindt in het programma van Koen.

Welke (stress)signalen kan je herkennen?

Bij de overgang van de ene activiteit naar de andere activiteit raakt Soof gefocust zodra begeleiding verbaal communiceert naar Koen. Soof is dan alert en volgt de situatie. De oren van Soof zijn dan wat gespitst en staan iets naar voren.

Als Koen rustig is en Soof aait, wordt Soof vaak erg blij en enthousiast. Soof rolt zich dan vaak op de grond en wrijft met haar rug en schouders op de grond. Ze kwispelt met haar staart.

Als Koen onrustig is tijdens de overgang naar een andere activiteit kan Soof begeleiding aankijken.

Reageert de hond uit zichzelf of is hier een opdracht gegeven?

Soof zorgt er altijd voor dat zij uit haarzelf in de buurt van Koen is. Soof kent/ herkent de korte verbale communicatie vanuit begeleiding naar Koen toe (bijv. de woorden rusten, eten, etc.).

Wanneer voert de hond deze opdracht niet uit?

Soof is altijd aanwezig dus Koen kan ten alle tijden gebruik maken van het rustgevend karakter van Soof om overgangen te vergemakkelijken. Begeleiding begeleidt Koen en Soof in het contact bij momenten van onrust.

Zijn er omgevingsfactoren die de hond beïnvloeden?

Het welzijn van Koen beïnvloedt het gedrag van Soof.

Deel 3 Uitkomst

Wat gebeurt er nadat de hond zijn taak of opdracht heeft uitgevoerd?

Als Soof haar taak heeft volbracht en Koen kan weer door in het programma, dan zoekt zij vaak haar eigen rustplek weer op en gaat daar liggen. Vanuit de rustplek is Soof altijd nabij en biedt ze veiligheid naar Koen toe (er zijn, aanwezig zijn).

Welke verandering neem je waar bij de cliënt?

Soof heeft een rustgevend effect op Koen. Soof zorgt ervoor dat Koen wordt afgeleid en dat de overgang naar een volgende activiteit makkelijker wordt gemaakt.

Wat is de houding van de hond na de inzet?

Ontspannen, rustig.

Zijn er na inzet stress signalen zichtbaar bij de hond?

Er zijn geen stress signalen zichtbaar bij Soof na haar inzet bij de overgangen, als deze soepel zijn verlopen voor Koen.

Deel 4 Evaluatie

Wat ging er goed vanuit de client?

Koen kan door de inzet van Soof de overgangen gedurende de dag makkelijker maken, dan zonder haar inzet. Koen speelt of knuffelt op een leuke manier met Soof.

Wat ging er goed vanuit de hond?

Soof blijft altijd heel geduldig en rustig bij Koen. Vanuit haar natuurlijke houding is zij in staat om Koen te bieden wat hij nodig heeft.

Heeft de cliënt hier baat bij?

Koen heeft zichtbaar baat bij het gemakkelijker maken van de overgang van de activiteiten. Er ontstaat minder onrust, en is door de inzet van Soof zinvol bezig. Soof leidt hierdoor Koen ook af van de moeilijke overgangsmomenten.

Wat zou er verbeterd kunnen worden?

In deze situatie hoeft er niets verbeterd te worden. We willen, bewust, geen inzet van Soof bij oplopende spanning, omdat de veiligheid van Soof voorop staat.

Soof helpt Koen tijdens een moeilijk overgangsmoment: het wachten

SITUATIE 4: Transfers: Van locatie a naar b

Deel 1 Situatie

Wat is de situatie? Wat heeft de cliënt nodig? Wat zegt de cliënt?

Transfer situatie van A naar B.

Waar speelt zich dit af?

Thuis – externe locaties (Balade, MC Donalds, ziekenhuis etc.)

Externe locaties – thuis (Balade, MC Donalds, ziekenhuis etc.)

De transfers spelen zich af wandelend (rolstoel) of auto.

Hoe vaak komt dit voor en hoelang duurt dit?

Dit is afhankelijk van de activiteit en waar Koen naartoe gaat. De vaste momenten zijn woensdag en vrijdag, als Koen naar Balade gaat. Andere activiteiten zijn incidenteel.

Hoe gewenst is hierbij de inzet van de hond (schaal 1 t/m 10)

De inzet van Soof is hierbij zeer gewenst (score 10).

Voor wie is dit een probleem? Client, hond, familie?

Het is voor Koen een probleem. Een transfer zorgt voor Koen vaak voor een gevoel van onveiligheid door de onvoorspelbaarheid die deze situatie met zich mee kan brengen. Koen komt niet vaak onder de mensen en het tegenkomen van passanten kan al voor onduidelijkheid zorgen (blik van iemand, iemand die communicatie opent, etc.) en daarmee de spanning bij Koen doen toenemen.

Deel 2 Inzet

Omschrijf het gedrag van de hond, de inzet.

Om het gedrag van Soof te verduidelijken omschrijven we haar inzet aan de hand van het volgende voorbeeld: Tijdens de transfersituatie vanuit huis naar Balade die wandelend plaatsvindt, zit Koen in een rolstoel. Soof loopt altijd links van Koen. Soof zorgt voor afleiding in een wereld van externe prikkels, zoals lawaai van verkeer, aanwezigheid van passanten, etc. Soof fungeert op dat moment als bliksemafleider waardoor Koen niet overprikkeld raakt door datgene wat er om hem heen gebeurt. Soof is zo getraind dat zij binnen handbereik van Koen loopt, zodat Koen haar kan aaien als dit nodig is, zonder een obstakel te zijn voor de rolstoel. Daarnaast vormt Soof letterlijk een obstakel tussen Koen en de passanten. Het is in het verleden vaak voorgekomen dat voorbijgangers contact zoeken en Koen even aanraken ('wat heb jij een mooie rolstoel' en Koen dan daarbij aanraken op zijn been of arm).

Welke (stress)signalen kan je herkennen?

Soof is meestal alert, gefocust op haar omgeving. Ze heeft een actieve houding. Haar bek is gesloten of open, de tong houdt ze stil. Haar hoofd is omhoog gericht.

Mocht de omgeving nieuw zijn of druk dan zie je dat Soof door haar constante alertheid vermoeid raakt. Haar bek is dan open, ze hijgt.

Reageert de hond uit zichzelf of is hier een opdracht gegeven?

Soof wordt tijdens de transfer die wandelend plaatsvindt begeleidt door de begeleider. Deze geeft de juiste commando's aan Soof, zoals volg, zit, wachten, etc.

Wanneer voert de hond deze opdracht niet uit?

Soof voert de opdracht altijd uit. Soof luistert beter naar de commando's bij begeleiding, die al jarenlang met Koen werken.

Zijn er omgevingsfactoren die de hond beïnvloeden?

Welzijn van Koen.

Begeleider.

Onvoorziene omstandigheden waar je geen invloed op hebt, zoals andere honden/mensen die Soof willen aaien.

Deel 3 Uitkomst

Wat gebeurt er nadat de hond zijn taak of opdracht heeft uitgevoerd?

Soof past zich weer aan naar de situatie van dat moment.

Welke verandering neem je waar bij de cliënt?

Koen kan makkelijker de transfers met Soof maken dan zonder. Koen voelt zich veilig met Soof naast zijn zijde. Daarnaast biedt Soof ook een gespreksonderwerp voor Koen als hij in situaties komt waarin hij zich ongemakkelijk of onveilig voelt. Over Soof kan je altijd praten en dat doet hij dan ook.

Wat is de houding van de hond na de inzet?

De houding van Soof is ontspannen (kop omhoog, oren hangen omlaag, staart naar beneden (maar niet tussen de poten) en ontspannen) neutraal. Dit zowel als de transfer wandelend als met de auto plaatsvind.

Zijn er na inzet stress signalen zichtbaar bij de hond?

Er zijn geen stresssignalen waarneembaar.

Deel 4 Evaluatie

Wat ging er goed vanuit de client?

Koen kan ontspannen door de nabijheid van Soof en de transfer hierdoor redelijk tot goed maken.

Wat ging er goed vanuit de hond?

Soof vindt dit een fijne activiteit. Ze gaat graag mee en staat vaak ook al klaar.

Heeft de cliënt hier baat bij?

Koen ervaart veiligheid/voorspelbaarheid door de aanwezigheid van Soof. Door Soof in te zetten tijdens de transfers (programma) van Koen, zorgt Soof ervoor dat Koen makkelijker de overgang kan maken naar de volgende activiteit in die transfers.

Wat zou er verbeterd kunnen worden?

Er zijn geen zaken die verbeterd kunnen worden in de aanwezigheid van Soof tijdens deze transfers.

Koen en Soof in tijdens een transfer in de auto

Koen, Soof en begeleiding tijdens een wandeling

SITUATIE 5: Ieren dragen van verantwoordelijkheden

Deel 1 Situatie

Wat is de situatie? Wat heeft de cliënt nodig? Wat zegt de cliënt?

In de ochtend en in de avond draagt Koen de verantwoordelijkheid voor het eten geven van Soof.

Waar speelt zich dit af?

De activiteit speelt af in de thuissituatie en op Balade.

Hoe vaak komt dit voor en hoelang duurt dit?

Dit komt 2 tot 3 keer per dag voor. Dit buiten de weekenden om. Tevens als er sprake is van een knieluxatie geeft Koen Soof geen eten, maar doet begeleiding dit. Als Koen naar Balade gaat dan wordt Soof haar dag portie verdeeld over 3 momenten, omdat Koen haar ook eten geeft op Balade. Als Koen thuis blijft dan wordt Soof haar dag portie verdeeld over 2 momenten.

Hoe gewenst is hierbij de inzet van de hond (schaal 1 t/m 10)

De inzet van Soof is hierbij nodig. Score: 6.

Voor wie is dit een probleem? Client, hond, familie?

In situaties waarin Koen heel veel spanning heeft, kan het lastig zijn voor Soof. De intonatie van de stem van Koen en daarmee de communicatie naar Soof toe kan er voor zorgen dat Soof afwachtend, onzeker wordt.

Deel 2 Inzet

Omschrijf het gedrag van de hond, de inzet

Soof weet wanneer zij te eten krijgt. Zij staat vaak al klaar bij Koen en begeleiding zodra het etenstijd is. Soof wacht op het commando dat zij krijgt van Koen.

Welke (stress)signalen kan je herkennen?

Soof is erg alert op het moment dat er eten aankomt. Haar oren zijn naar voren gericht, haar staart is horizontaal en gaat heen en weer. Haar ogen zijn wijder open en haar blik is gericht op de situatie.

Wanneer Koen gespannen is, zie je dit aan Soof doordat ze dan de begeleiding aan gaat kijken. Ze checkt dan of het goed is wat ze doet.

Reageert de hond uit zichzelf of is hier een opdracht gegeven?

Soof reageert uit haarzelf omdat zij weet wat er gaat komen. Soof krijgt vervolgens het commando "zit" in afwachting totdat Koen haar voedingsbak op de grond zet. Koen geeft vervolgens het commando: "eten maar".

Wanneer voert de hond deze opdracht niet uit?

Soof voert de opdracht altijd uit.

Zijn er omgevingsfactoren die de hond beïnvloeden?

Welzijn van Koen. Soof kan wat afwachtend reageren op het commando "eten maar" als Koen hoger in de spanning zit. Ze heeft dan vaak nogmaals het commando nodig. Indien nodig grijpt begeleiding in door het commando aan Soof te geven.

Deel 3 Uitkomst

Wat gebeurt er nadat de hond zijn taak of opdracht heeft uitgevoerd?

Soof gaat na het eten meestal drinken. Daarna gaat ze op haar mat liggen. De volgende activiteit voor Koen is eten. Als Koen eet, ligt Soof erbij op haar mat (commando plaats).

Welke verandering neem je waar bij de cliënt?

Koen ervaart een gevoel van trots, er mogen zijn, iets doen voor een ander.

Wat is de houding van de hond na de inzet?

Het is de inzet van Koen waar Soof een onderdeel van is.

Zijn er na inzet (stress)signalen zichtbaar bij de hond?

Soof heeft een ontspannen, neutrale houding.

Deel 4 Evaluatie

Wat ging er goed vanuit de client?

Koen heeft geleerd deze taak goed uit te voeren. Opgenschijnlijk is dit voor buitenstaanders een activiteit van

“niks”, maar dit geldt niet voor Koen. Elke kleine verandering, elke stap wordt opgedeeld in deelstappen om Koen handelingen aan te leren.

Wat ging er goed vanuit de hond?

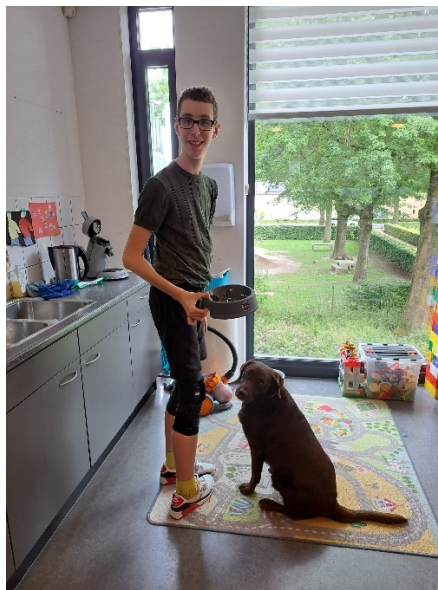
Soof volgt Koen heel goed. Weet ze het niet meer dan volgt ze de begeleider van Koen.

Heeft de cliënt hier baat bij?

Door het dragen van verantwoordelijkheden en deze te integreren in het dagelijks leven van Koen leert Koen zorg te dragen voor...Dit is een belangrijk proces in het leven van Koen waarbij vooral “anderen” de verantwoordelijkheid dragen voor Koen.

Wat zou er verbeterd kunnen worden?

Het eten geven van Soof en daarmee het leren dragen van verantwoordelijkheden is een stap in een proces waarin Koen zich in kan gaan ontwikkelen. Deze activiteit heeft Koen nu geïntegreerd in zijn programma. Als Koen stabiel is, kan er weer gewerkt gaan worden aan een nieuw doel.

Soof eten geven op Balade

Bijlagen

Bijlage 1: Scenario Koen Soof mee naar "school"/ Balade

Soof mee naar school

Op woensdag gaat Soof mee naar school/ Balade.

Koen ziet dit thuis op zijn pictolijn

Soof haar plaats is op de trampoline

Als Koen rust, rust Soof ook (op haar plaats)

Als Koen eet, eet Soof ook

Tijdens het eten ligt Soof naast Koen op haar mat/ plaats

Bijlage 2: Dagprogramma en bijzonderheden Soof

Hulphond

Soof is in opleiding tot hulphond. Na het behalen van het examen is ze een officiële hulphond. Een gecertificeerde hond mag overal mee naar toe. Een ziekenhuis, tandarts, een eventuele opname maar ook restaurant of de supermarkt. Deze honden moeten iedere jaar opnieuw gekeurd worden om de status van hulphond te behouden. Een hulphond moet altijd het *dekje* dragen en de begeleider moet altijd in het bezit zijn van het *pasje* (bewijs van certificering). Als Koen met Soof op pad is en haar dekje draagt, dan is Soof aan het werk. Dit betekent dat andere mensen, buiten begeleiding of ouders om, Soof niet mogen aanraken.

Voeding

De hoeveelheid brokjes voor de dag wordt afgewogen en in bakjes gedaan. Die zijn te vinden in de keukenkast van Koen.

Als Soof thuis blijft: Soof krijgt twee keer per dag eten. Het bakje met de inhoud voor de dag wordt verdeeld over 2 maaltijden.

Als Soof naar Balade gaat: Soof krijgt drie keer per dag eten. Het bakje met de inhoud voor de dag wordt verdeeld over 3 maaltijden.

Dagelijkse commando's:

Zit,	(Soof gaat zitten)
Plaats,	(Soof gaat op haar dekentje op Ballade of haar mand thuis liggen)
Blijf,	(Soof blijft op de plek waar zij ligt of zit)
Wachten,	(commando voor als ze los vooruit loopt en moet wachten op de plek waar zij staat)
Kom voor,	(Soof komt voor je, gaat zitten en kijkt je aan)
Naast,	(Soof gaat links van je zitten)
Volg,	(Soof loopt links van je, <i>enkel te gebruiken indien nodig</i>)
Touch,	(Soof raakt met haar neus je hand aan)
Schoot,	(Soof komt met haar kop op je schoot liggen)
Nee,	(Soof moet stoppen als ze iets aan doen is wat niet mag)
Eten maar,	(Soof mag eten)

Afspraken omtrent Soof & Koen (THUIS)

Soof is ten alle tijden aanwezig in de ruimte waarin Koen zich bevind.

Eten Koen: Soof ligt op haar plaats als Koen aan het eten is

Rusten Koen: Soof ligt op haar matje in de slaapkamer van Koen als Koen aan het rusten is

Boekje lezen: Soof ligt op haar plaats als Koen voorgelezen wordt

Badkamer: Als Koen naar de wc- of in bad gaat, doucht of tanden poetst. Soof is altijd aanwezig in de badkamer.

Drinkbak/voerbak: Begeleiding vult de waterbak van Soof en zet die neer. Begeleiding vult de voerbak van Soof, hierna geven wij de voerbak aan Koen en zet hij de voerbak neer. Koen geeft dan het commando "Zit" zodat Soof gaat zitten en "Eten maar" zodat Soof mag gaan eten. Begeleiding checkt tussendoor of er voldoende water in haar waterbak is en vult deze bij indien nodig.

Eten Koen: Soof ligt op haar plaats als Koen aan het eten is

Rusten Koen: Soof ligt op haar matje in de slaapkamer van Koen als Koen aan het rusten is

Spelen met Soof: enkel wanneer spelen met Soof picto ophangt (zie programma)

Boekje lezen: Soof ligt bij Koen in de slaapkamer als wij gaan voorlezen

Badkamer: Als Koen naar de wc gaat, in bad, doucht of tanden poetst dan gaat Soof mee.

Als Koen naar bed gaat in de avond, dan gaat Soof uit het huis van Koen.

Soof slaapt in de nacht in haar mand in de bijkeuken met de deuren dicht.

Afspraken omtrent Soof & Koen (BALADE)

Drinkbak/voerbak: begeleiding vult de waterbak van Soof met vers water bij binnenkomst en zetten die voor haar neer. Tijdens het middageten vult begeleiding de voerbak van Soof, hierna geven wij de voerbak aan Koen en zet hij de voerbak neer. Koen geeft dan het commando “Zit” zodat Soof gaat zitten en “Eten maar” zodat Soof mag gaan eten. Begeleiding checkt tussendoor of er voldoende water in haar waterbak is en vult bij indien nodig.

Binnenkomst Balade: zodra Koen zijn jas heeft opgehangen en zijn fruit heeft opgeruimd, dan krijgt Soof van Koen 1 snoepje (rechterkast keuken). Koen geeft Soof een commando die zij dan moet uitvoeren. Na een commando (zit, lig of touch) krijgt Soof het snoepje.

Eten Koen: Als Koen gaat eten, dan ligt Soof op haar plaats.

Rusten Koen: Als Koen gaat rusten in zijn tentbed, dan ligt Soof op haar plaats.

Spelen met Soof: enkel wanneer de ‘spelen met Soof’ picto ophangt (zie programma)

Toilet: Soof gaat mee naar het toilet. Koen krijgt de keuze om de riem van Soof vast te houden als wij naar het toilet wandelen. Eenmaal op het toilet gaat de riem los zodat Soof op het toilet vrij kan rondlopen. Bij teruglopen naar het lokaal krijgt Koen weer de keuze om de riem van Soof vast te houden.

Algemeen

Omgang met Soof:

Koen snapt het concept spelen met Soof niet helemaal. Hij moet hierin worden ondersteund door ons. Door ingekaderde spellen aan te bieden weet Koen hoe hij moet spelen met Soof. Koen kopieert ons hierin. Als wij stoeien met Soof, dan kunnen wij daarin onze grens maar ook die van Soof bewaken. Dat kan Koen niet. Hij moet dus ingekaderd met Soof spelen. Wij moeten er ons bewust van zijn dat Koen overneemt hoe wij met Soof omgaan. Daarbij moeten wij Soof ook actief betrekken in de momenten waarin je werkt met Koen en haar niet als een ballast gaan ervaren (voorbeeld; “Soof, ga eens aan de kant, je zit in de weg”). Positieve benadering richting Soof is essentieel voor zowel Soof als Koen.

DEEL 2 Video-opnames Soof en begeleider

Voor de video-opnames wil ik verwijzen naar de mail, waar de link zich bevindt om de opnames te bekijken.

Gehoorzaamheid

Video-opname deel 1

Oefeningen:

- volgen aan de riem
- Zitten/ wachten bij de stoep

Video-opname deel 2

Oefeningen:

- zit
- blijven
- los lopen
- volgen los
- zit-blijven
- kom voor
- aan de voet
- volgen met versnelde pas
- liggen- blijven liggen terwijl begeleider wegloopt

Passeren andere honden

Video-opname deel 1

Situatie: Soof en haar begeleider passeren een loslopende hond met baas.

Video-opname deel 2

Situatie: Soof en begeleider passeren een hond die aangeliijnd is.

Video-opname deel 3

Situatie: Soof passeert twee keer een hond (aangeliijnd) met zijn of haar baas.

Bij de tweede hond zie je dat Soof even afgeleid is en contact zoekt met de hond, maar zich snel weer herstelt.

Extra video-opname Koen en Soof

Situatie: Soof is mee met Koen naar de Efteling. In het park zijn super veel visuele en auditieve prikkels. Ondanks dat dit een van de weinige uitjes is die Koen buitenshuis kan doen (Koen komt al vanaf kleins af aan in de Efteling. Koen houdt van de diepe druk die achtbanen hem geven) zijn de prikkels erg heftig voor Koen. Ook voor Soof zijn deze prikkels heftig. Soof kan hier goed mee om gaan. Soof gaat alleen mee als Koen een kort moment naar de Efteling gaat en als er een tweede begeleider bij is die bij Soof kan blijven.

Slotwoord

Dit was het examen van Soof op papier. Ik hoop dat het met veel plezier gelezen is. Nog meer hoop ik dat de omschreven situaties duidelijk zijn. Want dat zou betekenen dat de inzet vanuit Soof voor Koen duidelijk en inzichtelijk is geworden. Het belang van Soof voor Koen is van onschatbare waarde wat, naar mate de tijd verstrijkt, alleen maar intenser wordt. Door de inzet van Soof, veelal het “er zijn”, het bieden van emotionele veiligheid, maakt dat de wereld voor Koen groter wordt, dat hij meer kan en aankan. Alles weliswaar in kleine stapjes, maar zo werkt het ook voor Koen. Elk voor ons klein stapje is voor Koen een enorme ontwikkeling. Het plezier dat Koen en Soof beleven samen, de vriendschap die Soof heeft voor ieder die met Koen werkt, maakt dat er alleen maar meer ontwikkeling mogelijk zal zijn. Dit examen zal dus zeker niet het einde zijn, maar een stap in een proces naar, hopelijk een heel mooi leven voor Koen en Soof.

Onafscheidelijk met oneindig veel liefde voor elkaar!